

projekt

**Uchwała Nr ...../XXII/2021
Rady Gminy Włodowice
z dnia 31 marca 2021r.**

**w sprawie: podjęcia działań zmierzających do nadania miejscowości Włodowice
statusu miasta**

Na podstawie art.18 ust.1 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym
(t.j. Dz.U. z 2020r. poz.713 z późn. zm.)

**Rada Gminy Włodowice,
uchwała, co następuje:**

§1.

Postanawia się podjąć działania zmierzające do nadania miejscowości Włodowice statusu miasta z uwagi na względy historyczne, kulturowe, obecną strukturę społeczną i gospodarczą.

§2.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Włodowice.

§3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**Przewodniczący
Rady Gminy**

Stanisław Ibek

Elżbieta KURZAK
RADCA PRAWNY
Kt-1071

Uzasadnienie

do projektu uchwały Rady Gminy Włodowice w sprawie podjęcia działań zmierzających do nadania miejscowości Włodowice statusu miasta

Włodowice otrzymały prawa miejskie w drugiej połowie XIV wieku i posiadały je przez około 500 lat, do 1869r.

Walory historyczno – kulturowe, obecna struktura społeczno – gospodarcza oraz oczekiwany dalszy rozwój miejscowości Włodowice są podstawowymi argumentami w procesie ubiegania się o nadanie miejscowości Włodowice statusu miasta.

W oparciu o zapisy ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym nadanie miejscowości statusu miasta dokonywane jest w sposób uwzględniający infrastrukturę społeczną i techniczną oraz układ urbanistyczny i charakter zabudowy. W celu przystąpienia do kompletowania wymaganej przepisami dokumentacji podjęcie przez Wysoką Radę powyższej uchwały jest w pełni uzasadnione. Po uzyskaniu zgody Rady Gminy na podjęcie działań zmierzających do nadania miejscowości Włodowice statusu miasta przeprowadzone zostaną w tej sprawie konsultacje z mieszkańcami całej gminy, w celu poznania ich opinii na ten temat. W trakcie konsultacji mieszkańcy zapoznani zostaną z informacjami historycznymi dotyczącymi miejscowości Włodowice. Przedstawiona zostanie również informacja na temat samego procesu, jak i skutków zmiany statusu miejscowości. Konsultacje zostałyby przeprowadzone w bieżącym roku. Wyniki konsultacji wraz z wnioskiem Rady Gminy Włodowice dotyczącym nadania miejscowości Włodowice statusu miasta, przekazane zostaną za pośrednictwem wojewody do ministra właściwego do spraw administracji publicznej w terminie do dnia 31 marca 2022r.

Podjęcie przez Wysoką Radę powyższej uchwały będzie dodatkowym zobowiązaniem władz gminy do podejmowania kolejnych zadań mających na celu podniesienie standardu życia mieszkańców, przyczyni się również do wzrostu rangi nie tylko miejscowości Włodowice, ale całej naszej gminy w powiecie zawierciańskim oraz regionie. Obecne Włodowice zasługują na to, aby odzyskać zabrane przez cara Rosji prawa miejskie. Przemawia za tym między innymi miejski układ urbanistyczny, posiadana infrastruktura, czy też struktura zatrudnienia mieszkańców (poza rolnictwem). Na odzyskanie praw miejskich przez miejscowość Włodowice zasługują przede wszystkim Mieszkańcy Włodowic oraz ich dokonania. Warto podkreślić, że wielu innym, w tym również mniejszym miejscowościom w Polsce udało się odzyskać prawa miejskie np. Wiślica (570 mieszkańców), Pacanów (1100 mieszkańców), Wodzisław (1153 mieszkańców).

Po przeprowadzeniu wymaganej przepisami prawa procedury ostateczna decyzja w sprawie nadania miejscowości Włodowice statusu miasta należała będzie do Prezesa Rady Ministrów.

Włodowice, dnia 17.03.2021r.

SEKRETARZ GMINY

Małgorzata Konarska

WÓJTA GMINY

Adam B. Szmykier

WNIOSEK O PRZYWRÓCENIE PRAW MIEJSKICH WŁODOWICOM

Obchodzony w 2020 r. Jubileusz 800 – lecia Włodowic, jak również pozytywne przeobrażenia i zmiany jakie dokonują się obecnie w tej miejscowości, stały się przyczynkiem do licznych refleksji dotyczących odzyskania praw miejskich dla Włodowic. Z wielu przeprowadzonych rozmów, jak również moich spostrzeżeń wynika dążność mieszkańców nie tylko Włodowic, ale także innych sołectw naszej Gminy, do powrotu do statusu miasta. Prawa miejskie Włodowice otrzymały w drugiej połowie XIV wieku. Najprawdopodobniej nadał je król Polski Ludwik Andegaweński. I chociaż nie posiadamy stosownego dokumentu, to bezsprzecznie wiadomym jest, że prawa te nieprzerwanie Włodowice posiadały przez około 500 lat, do momentu kiedy car Rosji, swoim ukazem z dnia 1 czerwca 1869 r, zniósł prawa królewskie przemianowując miasto Włodowice na zwykłą osadę. Dokonano tego w ramach represji po stłamszeniu powstania styczniowego. Pozbawienie nas praw miejskich tłumaczono wówczas względami ekonomicznymi. Niemniej prawdą jest, że syn ówczesnych właścicieli Włodowic Michał Poleski brał w powstaniu bardzo aktywny udział, odniósł rany, był więziony w X pawilonie warszawskiej cytadeli. W zryw powstańczy zaangażowani z pewnością byli także inni włodowiccy mieszczaństwo. Ten fakt nie mógł zostać niedostrzeżony przez carskich urzędników, którzy pośrednio decydowali jakie konsekwencje wyciągnąć za patriotyzm i oddanie sprawom wolnej Polski. Włodowice na przestrzeni dziejów były wsią księżęcą, następnie awansowały do grona miast zorganizowanych na prawie magdeburskim. Podczas swojej niewątpliwie bardzo ciekawej historii były niszczone i odbudowywane. Wiele ucierpiały od Tatarów w 1241 r. którzy miejscową ludność zmusili do ucieczki ze swoich domostw do okolicznych lasów, a osadę spalili. Podobnie w czasach potopu, wojska szwedzkie doszczętnie zniszczyły i spaliły ówczesne miasto wraz z modrzewiowym dworzyszczem. Nasi przodkowie na przestrzeni wieków wykazywali godną najwyższego szacunku postawę patriotyczną i przywiązanie do Rzeczypospolitej. Przez cały okres swego istnienia mieszkańcy wzorowo i nieustannie pracowali w swoich gospodarstwach, rozwijając rzemiosło oraz handel, doprowadzając do rozwoju i dobrobytu. Ze źródeł pisanych wiadomym jest że w mieście funkcjonowała parafia rzymsko – katolicka od 1373 r., zaś od początku XVI w. istniała szkoła parafialna, które to ośrodki miały znaczący wpływ na poziom i tożsamość mieszkańców. Zlokalizowanie budynków na wzgórzu, z rynkiem w centrum oraz wybiegającymi z niego ulicami świadczy bezsprzecznie o miejskim charakterze miejscowości. We Włodowicach w dawnych wiekach funkcjonowały cechy rzemieślnicze m. in. : krawców, szewców, rzeźników, sukienników, piekarzy,

co jest potwierdzone stosownym przywilejem z 1782 r. Prawa mieszkańców Włodowic potwierdzone także zostały przywilejem z 1574 r. z którego wynika, że w mieście działały młyny, kuźnica, browar, jatki kupieckie. Funkcjonował tu także wymiar sprawiedliwości o czym świadczy posiadanie pręgierza, katowskiego miecza i miejsca straceń. Na podstawie przywileju króla Stefana Batorego z 1576 r. we Włodowicach mogły odbywać się kilka razy do roku jarmarki. W 1603 r. ksiądz Henryk Firlej ufundował we Włodowicach szpital, zaś w 1635 r. powołano do życia Bractwo Św. Anny. Zlokalizowano tu również siedzibę szlachecką - okazały pałac murowany zbudowany w drugiej połowie XVII w., na miejscu modrzewiowego, spalonego podczas potopu szwedzkiego. W pałacu zamieszkiwały rody będące właścicielami miasta. Wartym podkreślenia jest fakt funkcjonowania w pałacu uczelni agrarnej gdzie kształcili się uzdolnieni młodzieńcy wywodzący się zarówno ze szlachty jak i włościaństwa. Szkoła była świetnie wyposażona w pomoce naukowe i księgozbiór liczący ponad 10 tyś. woluminów. Obecnie obiekt ten został przejęty przez Gminę w celu jego restauracji. W samym centrum rynku istniał budynek ratusza, gdzie swój urząd sprawował burmistrz i rada. W ówczesnym mieście gościli królowie Polski. Kazimierz Jagiellończyk, w 1447 r. udając się na wyprawę wojenną z królem Węgier, obozem stanął na kilka dni we Włodowicach. W pałacu gościli z kolei : w dniu 26 lipca 1683 r. Jan III Sobieski udając się na odsiecz wiedeńską, oraz w dniu 12 marca 1734 r. August III Sas, podążający na Jasną Górę z koronacji w Krakowie. Demografia we Włodowicach w XIX wieku wyglądała następująco : w 1827 r. było 170 domów i 882 mieszkańców zaś w 1857 r. 175 domów i aż 1159 mieszkańców, w tym 185 osób wyznania mojżeszowego.

Uwzględniając krótki rys historyczny, jak również obecny status miejscowości, Włodowice stanowią centrum administracyjno - kulturalne naszej Gminy. To tu mieszczą się obiekty użyteczności publicznej, Urząd Gminy, jednostki organizacyjne, placówki oświatowe, instytucje kultury (Gminny Ośrodek Kultury i Gminna Biblioteka Publiczna), kościół, poczta, bank, obiekty handlowe, usługowe i służby zdrowia. Istnieją tu także cztery boiska sportowe, w tym Orlik, place zabaw, zalew retencyjno – wędkarski. Dumą miejscowości jest w ostatnim czasie gruntownie zrewitalizowany rynek, który jest głównym placem w Gminie. Miejscowość jest w całości objęta siecią wodociągową, gazociągową i internetową. Wszystkie ulice posiadają utwardzoną nawierzchnię oraz w dużej mierze chodniki. Jest tu też nowoczesny punkt selektywnej zbiórki odpadów komunalnych. Oświetlenie uliczne obecnie wymieniane zostaje na bardzo nowoczesne LED-owe. Jesteśmy skomunikowani siecią dróg gminnych i powiatowych z całym obszarem południowej Polski. Oprócz domów

jednorodzinnych istnieją tutaj bardzo dobrze utrzymane bloki mieszkalne dla około stu rodzin. Rolnictwo praktycznie przestało istnieć, zachowało się w bardzo okrojonej formie, tylko na użytek własny. Nie występuje tu także gospodarska hodowla zwierząt. Na skalę przemysłową hoduje się trzodę chlewną przez wyspecjalizowane przedsiębiorstwo Agro Gobarto. Miejscowa ludność zatrudniona jest w przeważającej większości w ośrodkach przemysłowych Zawiercia, Myszkowa, Zagłębia czy Częstochowy. Wielu mieszkańców prowadzi własną działalność gospodarczą. Prężnie działają placówki szkolne a także organizacje społeczne. Spełnione są wszelkie warunki, niezbędne do przywrócenia Włodowicom statusu miasta. Taka sytuacja wiązać się będzie ze zmianą wizerunkową i zwiększeniem prestiżu miejscowości. Zostanie odebrana jako zachęta i bodziec dla przedsiębiorców i inwestorów, przyczyni się do jakże oczekiwanego, jeszcze większego rozwoju miejscowości i całej Gminy, która z wiejskiej stanie się miejsko-wiejską. Doprowadzi to do wzrostu atrakcyjności inwestycyjnej, rozwoju turystyki a także lepszego wykorzystania zasobów historycznych i przyrodniczych. Z całą pewnością będzie także aktem dziejowej sprawiedliwości i wyrazem szacunku dla mieszkańców, gdy po sześciu pokoleniach, zostanie przywrócona godność zabrana przez zaborców za patriotyczną postawę. Przywrócenie praw miejskich nie wywoła żadnych dodatkowych obciążeń dla mieszkańców. Taka zmiana nie wpłynie na wielkość podatków czy opłat. W oczach młodych ludzi status miejski zachęci do osiedlania się tu na stałe, pozwoli każdemu spojrzeć na rzeczywistość zupełnie z innej perspektywy. W przywróceniu praw miejskich Włodowicom dostrzec będzie można uhonorowanie wszystkich mieszkańców naszej Gminy oraz szacunek za patriotyczną postawę i pracowitość.

Wójt Gminy Włodowice

Adam Szmukier

Włodowice, dnia 02 marca 2021 r.